

Благовестете от ден на ден спасението на нашия Бог!

НЕДЕЛЯ 16 СЛЕД НЕДЕЛЯ ПОДИР ВЪЗДВИЖЕНИЕ

Евангелско четиво

Двама човека влязоха в храма да се помолят: единият фарисей, а другият митар.

Фарисейнът, като застана, молеше се в себе си тъй: Боже, благодаря Ти, че не съм като другите човеци, гавнители, неправедници, прелюбодейци, или като тоя митар: постя два пъти в седмица, давам десятък от всичко, що придобивам.

А митарят, като стоеше надалеч, не смееше дори да подигне очи към небето; но удряше се в гърди и казваше: Боже, бъди милостив към мене грешника!

Казвам ви, че тоя отиде у дома си оправдан повече, отколкото оня; понеже всеки, който превъзнася себе си, ще бъде унижен; а който се смирява, ще бъде въздигнат.

(Лука 18:10-14)

Отеческо наследство

НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ СИМФОНИЯ МЕЖДУ НЕБЕТО И ЗЕМЯТА

Богослужението в Православната църква е подредено в една сложна и стройна система, в която по удивително хармоничен начин са съчетани възвишени идеи, действия и символи. В тази система, която един църковен отец нарича най-съвършената симфония, звучаща между небето и земята, властват едновременно законите на логиката и принципите на драматургията и естетиката. Големите църковни празници, които са разположени като цъфтящи оазиси сред еднообразните рътлини на времето, никога не идват внезапно. Колкото празникът е по-голям, толкова по-продължителна е подготовката за него. Тя започва с т. нар. предпразненство – период, през който постепенно зазвучават песнопенията на празника. Отначало прозвучава само едно песнопение като кратък мотив от музикална тема. Постепенно този мотив се обогатява с нови песнопения и идеи, за да разцъфне службата в самия ден на празника с цялата си песенно-химнова пищност и догматико-мистична извисеност. След тази външна кълминация всичко следва в обратен ред, за да се стигне до т. нар. отдание на празника, което играе ролята на реприза, тъй като на

този ден отново, за последен път, прозвучават всички характерни празнични песнопения и молитви. Знайно е, че Възкресение Христово е най-големият православен празник. За да посрещне достойно този Велик ден, православният християнин трябва да се подготвя с пост и молитва в продължение на седем седмици – това

е Великият пост. Ала и постът не започва внезапно. Той е предшестван от четири подготвителни недели, първата от които е именно тази – Неделя на митаря и фарисея. Тук за пръв път прозвучава прекрасното покаяно песнопение „Вратите на покаянието отвори ми, Жизнодавецю“, чието съдържание емоционално и смислово се свързва с евангелското четиво – притчата за митаря и фарисея. Това са първите два мотива на голямата теза за покаянието и пречистването, която ще звучи през целия пост, за да ни изведе до тържеството на Възкресението.

Притчата за митаря и фарисея е забележителна не само с дълбочината и яркостта на образите, които рисуват, но и с пълната им противоположност. Съдържанието и е добре известно (Лука 18:10-14).

Митар и фарисей влезли в храма да се помолят, фарисеят високомерно изтъква пред Бога мнимите си достойнства, а митарят, давайки си сметка за своята греховност, не смее да вдигне очи към небето, а само се удря в гърдите и съкрушено повтаря: „Боже, бъди милостив към мене, грешника!“ Фарисеят, естествено, излязъл от храма осъден за високомерието си и пълната липса на чувство за вина, а митарят получил оправдание и милост, тъй като смирено молел Бога именно за това.

Ако ние внимателно погледнем душите си в огледалото на Божията правда, то с безпощадна яснота ще ни разкрие всички наши недостатъци: и горделивата ни надменност, и високомерието ни, и себелюбието ни, и лукавото ни самооправдание. Нека опитаме да се очистим с единственото сигурно средство – искрено смирение и покаяние. И да помним думите, с които Спасителят завършва притчата: „Всеки, който превъзнася себе си, ще бъде унижен; а който се смирява, ще бъде въздигнат“.

Автор: Свещеник Александър Лашков

СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ

На четиридесетия дни след рождението си Исус бил занесен в Йерусалимския храм, за да бъде посветен на Бога съгласно Мойсеевия закон. По същото време също Светата Божа майка преминала ритуално преместване и принесла жертва две гургулицы, както Законът изисква (Левит гл. 12).

Духом просветен, в храма отишъл праведния старец Симеон, който от много столетия очаквал да види Христа - "Утехата Израилева". Немү било обещано, че няма да вкуси смърт, докато не види Спасителя на света. После Богомладенеца от ръцете на майка му, прегърнал Го и произнесъл пророческите слова:

"Сега отпусках Твоя раб, Владико, според думата Ти, смиром; защото очите ми видяха Твоето спасение, що си приготвил пред лицето на всички народи, - светлина за просвета на езичниците, и слава на Твоя народ Израиля" (Лук. 2:29-32). Т.е. сега вече ми позволяваш да поема пътя на отците си. Сега вече ме оставяш да прекрача прага на смъртта и той не е страшен за мене, защото аз видях спасението, моето спасение, спасението на Твоите люде.

На Мария праведникът казал: "Ето, този лежи за падане и ставане на мнозина в Израиля и за предмет на противоречия, и на самата тебе меч ще пронизе душата, за да се открият мислите на много сърца" (Лука 2:34-35).

Тълкувателите на този евангелски текст виждат в него осмисляне на целия живот на Исус: Той дава на хората закона на благодатта и любовта, но учението му става предмет на спорове и противоречия, а страданията и кръстната му смърт като меч нараняват сърцето на Св. Богородица. В храма била и пророчица Анна и тя възторжено прославяла Бога, сподобила се да види Богомладенеца (Лука 2:22-39). Така праведният Симеон и пророчица Анна, изпълнени със светия Дух, потвърдили че младенецът е новородения Месия.

Беседи

КАК ДА ОПАЗИМ ДУШЕВНИЯ МИР И ЖИВАТА МОЛИТВА В УСЛОВИЯТА НА СЪВРЕМЕННАТА СЪЕТА - част 3

Има и още един твърде действителен начин как да постъпваме в условията на поглъщата ни съетност. Нея- тази съета, можем да я използваме.

- По какъв начин?

- Трябва да действваме като мелницата. Мисля, всички знаят какво е воденицата, при която е „впрегната“ водата или вятърна мелница, където работи „вятърът“. Има поток въздух, или поток от мътна и мръсна вода, но въпреки това те въртят колелото. Това колело предава движението на вътрешно колело, а вътре в мелницата се върти воденичният камък. В крайна сметка житото се смля. По този начин от потока мътна вода или от вятъра се получава добро дело: прави се за нас брашното за хляба (за тялото). А в нашия случай от потока на съетата и от вятъра на

изкушенията можем по същия начин да получаваме хляба за душата си.

- Как така?

- Ето как! Да кажем, с някого сме се препирали за нещо. После се опомняме и веднага казваме: „Господи, прости, че толкова съгреших!“ – окайваме се веднага на местопрестъплението. След това, ако видим, че другият човек продължава да се държи по същия начин, тогава няма да го осъждаме, а ще се помолим: „Господи, помогни му и по неговите свети молитви помилуй и мен, окайния!“ Така чувството на осъждане в нас се заменя от чувството на състрадание. Ако видим някой твърде много да се е предал на съетата, веднага си спомняме за себе си, съжаляваме и за ближния, и се молим за себе си и за него: „Господи, прости ми и помогни на моя брат и по неговите свети молитви помилуй и мен, окайния!“ По такъв начин трябва да постъпваме и с всяка друга страст, която забелязваме в себе си.

По този начин потокът „Мътна вода“ – житеските изкушения започват да въртят колелото на нашата вътрешна мелница, посредством която започваме да добиваме спасителен хляб за душата си, тоест: молитва, покаяние, смирение, самоосъждане, състрадание към ближните си и други плодове, като всеки придобива различни. Важното е обаче, че това духовно занимание започва да ни учи на памет за Бога. Ако внимателно разгледаме нещата защо се молим? Защо ни е заповядано да казваме непрестанна молитва? За да имаме памет Божия, която после отваря пътя за Богообщението. А тук в това духовно занимание, за което споменах, се върши именно това. Ако бдим вътре в себе си, ако нашата вътрешна „предавка“ работи, тя ни дава памет за Бога; довежда ни до нея, с наше старание и с благодатта на Св. Дух. Принудителните външни обстоятелства ни карат да се обръщаме към Бога. Но нашата беда е, че нехаем за това. А ви трябвало, ако си изнемогнал, уморен да кажеш: „Господи, помогни!“, ако си раздражен – „Господи, прости!“; запалел ли си се в недоразумения – „Господи, вразуми!“; осъдил си някого – „Господи, прости и него, и мен, помилуй ни и ни помогни да се поправим!“

По този начин под въздействието на външните обстоятелства започваме все по-често и по-често да привягваме към Бога с жива молитва и чрез това да придобиваме памет за Бога. Като придобиваме памет Божия, се приближаваме до целта, към която се стремим, заради която четем молитвите. И макар да не се молим непрестанно, все пак придобиваме памет за Бога. Като придобиваме памет Божия, а тя ни учи, води по пътя на Богообщението. Разбира се, не веднага, не още на първите стъпки. Но това е същият този път. Само че едни свикват на памет за Бога, посредством внимание, без отвлечане на помислите. Други пък, които се намират в света на изкушенията, могат да придобият това чрез живата молитва за всичко онова, което става пред очите им, като постоянно изповядват пред Бога своята немощ и просят от Него помощ и вразумяване във всички обстоятелства...

Знаем, че св. Йоан Кронщадски е знамение за нашето време; неговият път за спасение ни е даден като образец за нашето спасение. Той е бил постоянно сред хора, непрекъснато се е намирал сред множество хора, но не е прекратявал молитвата си. Преподобният старец Силуан свидетелства за него: „Той никога не е загубвал благодатта на Светия Дух“. ...Защото е имал именно това духовно дело: гледал е хората скърби, виждал е страданията им, болестите им – и това го е подтикнувало към усърдна молитва към тях. Те са го учели на живо Богообщение и непрестанна молитва... Така и ние да се учим на това. И да бъде не просто теория, а действителен всекидневен живот.

*Автор: Монах Константин
Източник: „Беседи с един кавказки пустинник“*

Духовни опасности

ЙОГА

Веднъж още през ученическите години в ръцете ми попадна статия за йога в списанието „Наука и живот“. Редакционната колегия по онова време явно сама беше увлечена от тази екзотична чуждестранност, защото статията заемаша солиден обем и излизаха редовно цяла година.

С една дума, захванах се с йога. На първо време усвоявах хата-йога, която е свързана с усъвършенстването на физическите функции на организма. И действително след половин година станах по-гъвкав, по-издръжлив, по-строен. Но какво се случи по-нататък? Главно занимание за мен стана медитацията. Уроците в училище практически изоставих, рязко отслабнах и с прояви на невротичен срив се обърнах за помощ към психотерапевт. Сега съм почти убеден, че това беше действие на злите сили. Работата е в това, че хата-йога е само първата крачка, следващите крачки водят към раджа-йога и будизма с неговата система от ценности. По такъв начин доброто самочувствие е само примамка. Йеромонах Серафим Роуз, изследвал детайлно този въпрос, еднозначно твърди, че заниманията с йога само заради телесното здраве вече подготвят човека към определени духовни възгледи и дори преживявания, за които той, несъмнено, не се и досеща.

Какво трябва да разберем преди всичко? Следва да поясним, че пътят на раджа-йога е път на търсене на Бога в себе си. Съгласно това, пише православният писател и философ М. В. Лодиженски, проповядващите раджа-йога индуси отричат божественото откровение в смисъла, в който го разбират християните. Според тяхното убеждение откровението идва не от отделен източник, а е разкриване на висшето „аз“ в самия човек. Следвайки тези възгледи, учителите по йога, както и по индуизъм, внушават на своите ученици, че те са частици от самото божество и при определено усърдие могат да постигнат святост и могъщество. Какво стана ясно от горепосоченото, йогата (чети: индуизъмът) е антихристиянство. Свещеникът Родюн в книгата „Хора и демони“ много точно сравнява твърденията на йогите с мислите на възмечталния за

себе си Деница, който паднал от небето и станал сатана (Ис. 14:14). Християнинът се уповава на Господа, на Неговата милост и благодат, но съвсем не на собствената си немощ и грехове.

Искам да кажа следното. Естествено всяко направление в медицината и психологията си има своя идеология, своя миросгледна база. Например йогата – индуизъмът, акупунктурата – будизъмът, магьосничеството – сатанизъмът, психоанализата – богоборчеството и т.н. Във връзка с това трябва да се замислим, преди да предадем здравето си в ръцете на един или друг лекар, да се ползваме от една или друга психологическа техника. По-добре е в сложни, спорни ситуации да поискаме съвет от духовник или от енорийския православен свещеник. Може да прибегнем за разяснение към вярващ лекар. Бъдете бдителни!

Автор: Димитрий А. Авдеев, психотерапевт – Православна психиатрия – очерци за душевните заболявания и лечението им в светлината на светооческото учение, Изд. Глявнобългарски манастир „Св. Влчк Георги Зограф“ Света гора, стр. 72-73

Православно семейство

ЧУВАШ ЛИ КАКВО ТИ КАЗВАМ?

Отец Порфирий казваше: „Когато хората се гневят и негодуват, то, даже и да мълчат, от тях, от това зло, което се намира вътре в тях, излиза някаква зла сила, която действа пагубно на обкръжаващите. Родителите оказват отрицателно влияние на своите деца, когато виждайки, че не слушат, се ядосват, но нищо не казват. Мислят си: „За да не травмирам детето, сега нищо няма да му казвам.“ Откъде да знаят, че съдържаното негодувание, на практика, се явява меч, който нанася смъртоносна рана! Чуваш ли какво ти казвам? Смъртоносна рана! Ти, даже не произнасяйки и една дума, можеш смъртно да язвиш своя ближен. Нашата душа не е материална и затова на нея реално и въздействат различни духовни сили, както добри, така и зли.“

Когато един човек попитал стареца за сложностите в отношенията в неговата работа, той му дал такъв съвет:

„Никога не мисли за другите лошо. Със своята молитва, със своето обръщане към Христа, ти оказваш благоприятно въздействие на своите ближни. Мислейки лошо за хората, ти им влияеш отрицателно.“

Автор: Свети Порфирий Кавсокаливит

Детски свят

ПЛОДОВЕТЕ НА НЕВЕРИЕТО

Васил беше израснал в бедност и лишения и получи само средно образование, но беше мъдър и дълбоко вярващ християнин. Ползваше се с добро име и голямо уважение. Като ценеше знанието, той изпрати сина си Сава да учи в чужбина. Когато се върна високообразован, бащата не можа да го познае.

Баба беше повлиян от модернизма на неверието, което го направи горд, надменен и самомнителен. На забележките на баща си той отговори смело:

- Татко, вне тѹка сте много изостанали. Светът се развива. Науката е напреднала. С нея човек е силен да побеждава природата.

- Внимавай, синко! Не хвърчи високо, да не паднеш ниско - каза баща му и добави: - Я начертай на земята един кръг.

- Колко голям? - запита Баба с малко ироничен тон, защото той беше слѹшал лекции на световноизвестни професори, а баща му искаше да му дава някакъв ѹрок.

- Колкото искаш.

Баба начерта един кръг и зачака, а баща му обясни:

- Колкото е пространството вътре в кръга, това са човешките знания. А пространството извън кръга, което е безкрайно, е незнанието.

Баба не обърна внимание на този прост пример и продължи да му обяснява, че ѹчените са победили природата. Наѹчен от дете на труд, той се зае да го докаже на дело. Спорът с баща му продължи:

- Татко, пред нас природните стихии са нищо. Ние не треперим пред тях, както правят набожните бабички.

Сѹшата е вече победена. Ние строим язовири и поливаме при сѹша.

- Трудете се. Използвайте сътвореното от Бога за полза на човека, но не се превъзнасяйте високомерно пред природните стихии - мъдро го посъветва пак Васил.

Обработваха голяма зеленѹкова градина. Поливаха я и въпреки сѹшата, тя натежа от плодове. Но неочаквано падна градушка и ѹнищожи всичко. На това Баба пак гордо отговори, че без загѹби не може.

Но той стигна до богоборство. На сина си не даде име Васил, както е прието, а Вихър. Като разбра, че баща му не одобрява това, без ѹважение отговори, че на стария му стигало само първата буква.

Баба не харесваше и своето име. Когато баща му обясни, че един от ѹчениците на светите братя Кирил и Методий се казва Баба, а имало и велик подвижник преподобни Баба Освещени, той махна с ръка и каза, че това са остарели работи, и добави:

- Няма да допѹсна моят син да влезе в църква.

Не позволи да го кръстят, защото религията правела хората ограничени и страхливи. Той искал неговият син да стане свободна личност. И Вихър наистина стана такъв, каквѹто баща му искаше.

Всичко му беше позволено и той предпочете развлеченията. Нямахше спирачка в нищо. С всяка изминала година намаляваше ѹспеѹа си, докато трѹгна по заведенията. Скоро стана жертва на алкохола. В пияно състояние направи престѹпление и стигна до съд. Баба трябваше да заплати голяма сѹма за обезщетение и го осѹдиѹа ѹсловно.

Тогава гордият неверник изпадна в тревога. Започна да отрезвява. Синът му летеше вихрено към пороците.

ѹдин ден смирено попита баща си:

- Татко, може ли да кръстим Вихър? Той е вече голям!

- Винаги може, но ти позакъсня, синко. Трудно ще излекуваш дѹшата му.

Баба видя горчивите плодове на неверието, което предаде и на своя син. Дотогава осѹзна заблѹдата си,

че надмина баща си в ѹпование на Божията милост. Молеше се ден и нощ за спасението на любимия си син.

*Автор: Монаѹния Валентина Дрѹмева
Източник: „Православно вероѹчение за деца”*

Мисли на Броя

"Как така четеш Свещеното Писание и изведнѹж казваш, че не можеш да разбереш причината за скърбите.

В света скърби ще имате; но дерзайте (Йоан. 16:33)"

"Богат ли си – спасявай се с милосърдие, състрадание и смирена щедрост, богатеѹ в Бога. Беден или болен ли си – спасявай се с търпение и покорна кротост пред Божията воля."

"Великото дело е само покрив, а стените се изграждат от тѹхлите на малките добрини."

"ѹ Бога всичко се слѹчва навреме, за тези, които ѹмеят да чакат."

Архимандрит Йоан Крестянкин

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

1 февруари † Неделя 16 след Неделя подир Въздвижение - на Митаря и Фарисея. Св. мчк Трифон (Предпразненство на Сретение Господне) (Трифоновден). Гл. 1, ѹтр. ев. 1, ап. Рим. 8:28-39 (с. 469), лит. ев. Лк 18:10-14 (Тип. с. 207, т. 3)

2 февруари † Сретение Господне (Тип. с. 208)

3 февруари Св. Симеон Богоприемец и Анна пророчица. Св. пророк Азарий

4 февруари Преп. Исидор Пелѹсиотски. Св. мчк Иадор (Блажи се) (Тип. с. 415, заб.)

5 февруари Св. мѹца Агатия (Добра)

6 февруари Преп. Вѹкол, еп. Смирненски. Преп. Варсанѹфий и Йоан. Св. Фотий, патр. Константинополски. Св. мѹца Доротея (Блажи се) (Тип. с. 415, заб.)

7 февруари Преп. Партений, еп. Лампсакийски. Преп. Лѹка Сладски

Снорийският лист се издава с благословията на председателя на храма протойерей Смилиян Костадинов

Адрес на редакцията: гр. София, ж.к. „Дрѹжба” 2, храм „Свети Пророк Илия”

Можете да намерите изданието и на интернет адрес: www.svetiilia.bg
